

3. január 2012

Daňové príjmy štátneho rozpočtu v roku 2011 sa naplnili na 99%

Horší výber dane z minerálnych olejov a zo ziskov firiem bol tlmný lepším výberom DPH.

Pripravil: *Jana Palkovičová*

Daňové príjmy štátneho rozpočtu na hotovostnej báze za rok 2011 dosiahli úroveň 8 700,3 mil. eur, čo je v porovnaní s rozpočtovanou úrovňou 8 787 mil. eur menej o 86,5 mil. eur. Skutočné daňové príjmy predstavujú 99,0%-né plnenie štátneho rozpočtu. Hotovostné plnenie daní ku koncu roka 2011 je v súlade s odhadom deficitu verejnej správy na úrovni 4,9% HDP. Rozpočet najviac prekročili daň z pridanej hodnoty (lepší výnos o 85,1 mil. eur) a spotrebná daň z tabakových výrobkov (lepší výber o 4,9 mil. eur). Naopak, nenaplnenie rozpočtovanej úrovne zaznamenala najmä spotrebná daň z minerálnych olejov (horší výnos až o 73,4 mil. eur) a daň z príjmov právnických osôb (horší výber o 52,5 mil. eur).

Tento komentár vychádza z predbežných hotovostných údajov za štátny rozpočet, čo má limitovanú vypovedaciu hodnotu o výnose daňových príjmov verejnej správy podľa metodiky ESA95, ktorý je dôležitý pre výpočet salda verejnej správy za rok 2011.

Vývoj daňových príjmov štátneho rozpočtu v roku 2011 (hotovostný princíp, v tis. eur)

	Rozpočet 2011*	Skutočnosť**	Rozdiel	% plnenie rozpočtu
	1	2	3 = 2 - 1	4 = 2 / 1 * 100
Dane z príjmov, ziskov a kap. majetku	1 929 803	1 875 810	-53 993	97,2
Daň z príjmov fyzických osôb***	110 872	112 095	1 223	101,1
Daň z príjmov právnických osôb	1 672 937	1 620 461	-52 476	96,9
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	145 994	143 254	-2 740	98,1
Domáce dane na tovary a služby	6 752 639	6 754 792	2 153	100,0
Daň z pridanej hodnoty	4 668 006	4 753 094	85 088	101,8
Spotrebné dane	2 084 633	2 001 698	-82 935	96,0
Z minerálnych olejov	1 147 147	1 073 710	-73 437	93,6
Z liehu	214 681	203 786	-10 895	94,9
Z piva	54 911	57 661	2 750	105,0
Z vína	3 555	4 031	476	113,4
Z tabakových výrobkov	618 593	623 443	4 850	100,8
Z elektrickej energie	14 654	16 031	1 377	109,4
Zo zemného plynu	28 725	22 449	-6 276	78,2
Z uhlia	2 367	586	-1 781	24,7
Dane z medz. obchodu a transakcií	33 908	38 903	4 995	114,7
Ostatné daňové príjmy	70 479	30 788	-39 691	43,7
z toho: daň z emisných kvót	69 480	29 438	-40 042	42,4
DAŇOVÉ PRÍJMY ŠR SPOLU	8 786 829	8 700 293	-86 536	99,0

* jednotlivé dane sú vrátane sankcií z dôvodu porovnania rozpočtu a skutočnosti

** vrátane sankcií

*** podstatná časť dane ide mimo ŠR

Zdroj: IFP, Štátna pokladnica

Vplyv makroekonomického prostredia

Mierne nenaplnenie rozpočtovanej úrovne daňových príjmov štátneho rozpočtu súvisí do istej miery s aktualizáciou makroekonomických predpokladov v porovnaní s predpokladmi pri zostavovaní

rozpočtu na rok 2011 smerom nadol. **Odhad reálneho rastu ekonomiky na rok 2011 sa znížil o 0,3 p.b., spotreba domácnosti je nižšia o 0,4 p.b. Na druhej strane, rast mzdovej bázy sa oproti pôvodným predpokladom zvýšil o 0,5 p.b.**

Porovnanie makroekonomických predpokladov schváleného rozpočtu na rok 2011 a aktuálneho odhadu na rok 2011				
	Základňa pre daň	Rozpočet 2011 (september 2010)	Aktuálny odhad (november 2011)	Rozdiel (v p.b.)
		1	2	3 = 2 - 1
HDP, b.c. (v mil. eur)	-	70 174	69 054	-1 120
HDP, reálny rast (v %)	-	3,3	3,0	-0,3
HDP, nominálny rast (v %)	DPPO, DP zrážka	6,5	4,8	-1,7
Konečná spotreba domácností, reálny rast (v %)	Spotrebné dane	0,4	0,0	-0,4
Konečná spotreba domácností, nominálny rast (v %)	DPH	3,9	3,7	-0,2
Priemerná mesačná mzda, nominálny rast (v %)	DPFO	3,7	3,1	-0,6
Počet zamestnaných podľa evidenčného počtu, rast (v %)	DPFO	0,6	1,7	1,1
Mzdová báza, rast (v %)	DPFO	4,3	4,8	0,5
Inflácia, priemerná ročná (v %)	DPFO (odpoč. položky)	3,7	3,9	0,2
EURIBOR 3M, priemer (v %)	DP zrážka	1,48	1,40	-0,8
Úroková miera z vkladov (v %)	DP zrážka	1,09	1,19	0,10

Zdroj: IFP

Nasledujúca časť sa zaoberá vyhodnotením jednotlivých daní predovšetkým v porovnaní s rozpočtom a v porovnaní s rokom 2010.

Rozpočet **dane z príjmov fyzických osôb (DPFO)** sa naplnil na 101,1%. V porovnaní s rokom 2010 došlo k poklesu výnosu DPFO (o 16,9%), čo bolo zapríčinené najmä spôsobom poukazovania výnosu DPFO územnej samospráve, keď výnos ŠR v roku 2010 bol pozitívne ovplyvnený ročným zúčtovaním prevodu výnosu samospráv za rok 2009 v prospech ŠR vo výške 43 mil. eur a naopak výnos ŠR v roku 2011 bol negatívne ovplyvnený ročným zúčtovaním prevodu výnosu samospráv vo výške 5 mil. eur.

Rozpočtovaná úroveň dane z príjmov fyzických osôb za celú verejnú správu sa naplnila na 96,4%. Táto skutočnosť vyplýva najmä z horšieho výnosu DPFO z podnikania, ktorý dosiahol len 59,1% rozpočtovanej úrovne. Hlavným dôvodom nenaplnenia rozpočtu aj napriek medziročnému nárastu dane z príjmov fyzických osôb z podnikania o 26% boli **nenaplnené očakávania ohľadom vývoja daňovej povinnosti SZČO.** Nižšie než očakávané vyrovnanie dane za rok 2009 sa spolu s nižším vývojom HDP v roku 2010 premietli na nižších preddavkoch v roku 2011. Výrazne negatívne sa však na výnose prejavili najmä nižšie výnosy dane v mesiacoch marec až máj, keď prebehlo nižšie vyrovnanie dane zaplatených preddavkov na základe daňovej povinnosti roka 2010. Vyrovnanie dane za rok 2010 v roku 2011 bude podľa posledného odhadu približne o 31 mil. eur nižšie než sa pôvodne očakávalo a na rozdiel od dane z príjmu právnických osôb, kde je vyrovnanie za rovnaké obdobie pozitívne dosiahne záporné hodnoty. Daň z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti sa naplnila 98,8% rozpočtovanej sumy, keď s výnimkou mesiacov november a december sa počas celého roka vyvíjala v súlade s rozpočtom. Domnievame sa, že za horším vývojom v posledných mesiacoch roka 2012 je najmä nižší objem vyplatených odmien v porovnaní s pôvodnými očakávaniami, čo mohlo byť ovplyvnené neistým ekonomickým výhľadom.

Výnos **dane z príjmov právnických osôb (DPPO)** dosiahol **96,9% rozpočtovanej úrovne, medziročne však vzrástol o 28,9%.** Na nenaplnenie rozpočtovanej úrovne dane mohol určitým spôsobom vplývať aj termín na zaplatenie preddavkov na daň za december 2011, ktorý bol určený na 2. január 2012.

Na hotovostný výnos vplýva negatívne daňová asignácia, teda 2% zo zaplatenej dane z príjmov fyzických a právnických osôb poukazovaných na osobitný – verejnoprospešný účel. Skutočný prevod prostriedkov presiahol rozpočtovanú úroveň o 29,5%.

Vplyv prevodu prostriedkov na verejnoprospešný účel v roku 2011 na rozpočet (v tis. eur)

	Rozpočet 2011	Skutočnosť	Rozdiel	% plnenie rozpočtu
	1	2	3 = 2 - 1	4 = 2 / 1 * 100
Prevod na VPÚ z DPFO	14 115	16 526	2 411	117,1
Prevod na VPÚ z DPPO	18 304	25 444	7 140	139,0
Prevod na VPÚ *	32 419	41 970	9 551	129,5

* zníženie príjmov na hotovostnej báze

Zdroj: IFP, Štátna pokladnica

Rozpočtovaný výnos **dane z príjmov vyberanej zrážkou sa naplnil na 98,1%**. Mierne nenaplnenie rozpočtovanej úrovne napriek rastu úrokovej miery je možné pripísať na vrub nižších jednorazových platieb tejto dane. Oproti roku 2010 došlo k poklesu výnosu o 6,0%, nakoľko výnos v roku 2010 bol pozitívne ovplyvnený jednorazovou platbou zrážkovej dane od jedného daňového subjektu vo výške 15,4 mil. eur.

V roku 2011 sa výnos **dane z pridanej hodnoty (DPH) naplnil na 101,8% rozpočtu** a medziročne vzrástol o 7,3%. Medziročné tempo rastu bolo pozitívne ovplyvnené najmä zvýšením základnej sadzby dane z 19% na 20% a zrušením 6%-nej sadzby dane na tovary „predaja z dvora“ od 1. januára 2011 a formálnym zaplatením dane vo výške približne 170 mil. eur, ktorú štát zaplatil za úseky cestných komunikácií (PPP projekty), ktoré boli v roku 2011 odovzdané do užívania, resp. ktoré dostali kolaudačné rozhodnutie. Táto suma bola v skutočnosti o približne 20 mil. eur vyššia ako sa predpokladalo v rozpočte. Táto transakcia však nemá pozitívny vplyv na deficit, keďže sa objavuje v rovnakej výške aj na výdavkoch. Pozitívny vplyv na výnos malo i zrušenie 6%-nej sadzby dane na tovary „predaja z dvora“ od začiatku roka.

Celkový skutočný výnos **spotrebných daní dosiahol 96,0%** rozpočtovanej úrovne. Rozpočet prekročili spotrebné dane z piva, vína, z tabakových výrobkov a z elektrickej energie. **Najväčší výpadok oproti rozpočtu zaznamenala spotrebná daň z minerálnych olejov (-73,4 mil. eur)**, kde sa prejavuje trend postupnej zmeny vozového parku od benzínových k dieselovým motorom. Nasledovala ju spotrebná daň z liehu (-10,9 mil. eur), kde sa podľa našich analýz pod výpadok podpisujú aj daňové úniky. Výnos tejto dane medziročne poklesom o 0,8%. Celkovo v porovnaní s rokom 2010 došlo k rastu výnosu spotrebných daní o 2,9%, k čomu prispel najmä rast výnosu dane z minerálnych olejov (o 4,0%) a z tabaku (o 2,2%).

Výnos **daní z medzinárodného obchodu a transakcií** dosiahol v roku 2011 o 5,0 mil. eur vyššiu hodnotu než sa rozpočtovalo. Celá rozpočtovaná suma pripadala na podiel na vybratých finančných prostriedkoch odvádzaných do rozpočtu EÚ. Podľa predbežných údajov dosiahla táto položka výnos 38,7 mil. eur, čo znamená prekročenie rozpočtu o 14,3%.

Ostatné dane boli oproti pôvodnému rozpočtu nižšie o 39,7 mil. eur. Hlavným dôvodom bolo neplnenie rozpočtovanej úrovne dane z emisných kvót, ktorá sa naplnila iba na 42,4%. Príčinou nenaplnenia dane z emisných kvót je fakt, že firmy neplatili daň z emisií, ktoré usporili vďaka investíciám do technológií (tento faktor nebol pri zostavovaní rozpočtu kvantifikovaný), ďalej pokles reálnej ceny povoleniek v priebehu roka 2011 a pravdepodobnosť, že niektoré firmy túto daň jednoducho nezaplatili. Pozitívny vplyv na výnos ostatných daní mal dobeh majetkových daní, ktoré sa už nerozpočtujú a ktorých výnos dosiahol výšku 0,3 mil. eur.

Informácia o plnení daňových príjmov štátneho rozpočtu ku koncu roka 2011 na hotovostnej báze je len časťou informácie o tom, ako sa v roku 2011 vyvíjali daňové príjmy verejnej

správy. Tieto údaje majú limitovanú vypovedaciu schopnosť. Skutočnosť o vývoji daňových príjmov v metodike ESA95, s výnimkou DPH, DPFO z podnikania a DPPO, bude známa k 1. aprílu 2012. Skutočnosť za DPH bude známa v priebehu apríla 2012 a definitívna skutočnosť za ostatné dve dane v priebehu januára 2013.

Príloha

Daňové príjmy štátneho rozpočtu v rokoch 2010 a 2011

Cash (vrátane sankcií), v tis. eur	Skutočnosť 2010	Schválený rozpočet 2011	Skutočnosť 2011	Rozdiel 2011 - 2010	Tempo rastu 2011/2010 (v %)	Rozdiel skutočnosť vs. schválený rozpočet	% plnenie schváleného rozpočtu
	1	2	3	4 = 3 - 1	5 = 3 / 1 * 100 - 100	6 = 3 - 2	7 = 3 / 2 * 100
Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	1 544 698	1 929 803	1 875 810	331 112	21,4	-53 993	97,2
Daň z príjmov fyzických osôb	134 849	110 872	112 095	-22 755	-16,9	1 223	101,1
Daň z príjmov právnických osôb	1 257 510	1 672 937	1 620 461	362 951	28,9	-52 476	96,9
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	152 339	145 994	143 254	-9 085	-6,0	-2 740	98,1
Domáce dane na tovary a služby	6 376 229	6 752 639	6 754 792	378 563	5,9	2 153	100,0
Daň z pridanej hodnoty	4 431 605	4 668 006	4 753 094	321 489	7,3	85 088	101,8
Spotrebné dane	1 944 624	2 084 633	2 001 698	57 074	2,9	-82 935	96,0
Z minerálnych olejov	1 032 530	1 147 147	1 073 710	41 180	4,0	-73 437	93,6
Z liehu	205 435	214 681	203 786	-1 649	-0,8	-10 895	94,9
Z piva	55 922	54 911	57 661	1 739	3,1	2 750	105,0
Z vína	4 184	3 555	4 031	-152	-3,6	476	113,4
Z tabaku a tabakových výrobkov	610 036	618 593	623 443	13 408	2,2	4 850	100,8
Z elektrickej energie	14 561	14 654	16 031	1 470	10,1	1 377	109,4
Zo zemného plynu	21 272	28 725	22 449	1 177	5,5	-6 276	78,2
Z uhlia	684	2 367	586	-98	-14,4	-1 781	24,7
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	35 395	33 908	38 903	3 509	9,9	4 995	114,7
Ostatné daňové príjmy	5 920	70 479	30 788	24 868	420,0	-39 691	43,7
z toho: daň z emisných kvót	-	69 480	29 438	29 438	-	-40 042	42,4
DAŇOVÉ PRÍJMY ŠR SPOLU	7 962 242	8 786 829	8 700 293	738 051	9,3	-86 536	99,0